

VAN DE DEKEN

Petitie in de maak

mr. M.W. Guensberg

De onderbetaling van advocaten die geheel of gedeeltelijk werkzaam zijn in het systeem van de gesubsidieerde rechtsbijstand en de bureaucratie die kleeft aan dat systeem, zijn vaste agendapunten voor de Algemene Raad. Met wisselend succes wordt vooral op politiek en bestuurlijk niveau veel druk uitgeoefend om te komen tot een rechtvaardiger en beter werkbaar systeem. De besluitvorming binnen de Orde wordt met argusogen gevolgd, vooral door dat deel van de balie dat nog werkt in de rechtshulp: de ongeveer 3.500 advocaten die de strijd nog niet hebben opgegeven. Terecht, want juist zij hebben natuurlijk recht van spreken.

Eerst 100 € per punt, dan pas weer medewerking aan het convenant en de vernieuwing

Onlangs heeft de Algemene Raad in zijn zomerberaad de zaken nog eens op een rij gezet. Dat was nodig omdat de ontwikkelingen elkaar snel opvolgen en omdat er indicaties zijn dat de financier van het systeem, de Staat, graag voor een dubbeltje op de eerste rang wil blijven zitten. Een trits feiten, gebeurtenissen en rapporten had toch moeten leiden tot het onvoorwaardelijk besluit om de vergoedingen op te trekken naar een acceptabel minimumniveau en tot het besluit om ernst te maken met het uitroeien van de bureaucratie die in de rechtshulp woekert. Het kabinet blijkt echter onvoldoende onder de indruk te zijn van de signalen die de balie, diverse organisaties in de rechtshulp, de Tweede Kamer en diverse commissies afgeven.

De 'motie-Kuijper' van 5 juli 2001 riep de regering op om de uurvergoeding voor gesubsidieerde rechtsbijstand per 1 januari 2002 te bepalen op 210 gulden per uur. Terecht werd daarbij gewezen op het feit dat steeds meer ervaren en gespecialiseerde rechtsbijstandverleners het stelsel de rug hebben toegekeerd en dat er nauwelijks nieuwe aanwas is. Het convenant Kwaliteitsborging advocatuur dat een geringe verhoging van de vergoedingen met 7,26 € binnen bereik bracht, werd door de Algemene Raad mede-ondertekend onder de uitdrukkelijke

voorwaarde dat de vergoedingen spoedig verder zouden worden verhoogd tot 95 à 100 € per punt. Tot op heden heeft dat niet geleid tot solide toezeggingen, hoewel door Justitie wel wordt erkend dat men bij de balie in het krijt staat.

Het advies van de Commissie toekomstige inrichting stelsel gesubsidieerde rechtsbijstand, kortweg ook aangeduid met de Commissie-Ouwerkerk, dat een strikte scheiding tussen publieke taken (de loketfunctie en het spreekuur) en private taken (toegevoegde rechtshulp) propageert, is bij de regering maar ook bij de Orde goed gevallen. Het advies stipt echter de problematiek van het vergoedingenniveau en de bureaucratie slechts zijdelings aan en gaat ten onrechte voorbij aan het feit dat het aanbod van advocaten in het systeem al sterk tanende is.

De ideeën verwoord in het Interdepartementaal Beleidsonderzoek Rechtsbijstand (IBO), bijvoorbeeld het idee om de vergoeding te verlagen bij het verliezen van een zaak, zijn voorgelegd aan de Kamer of zullen op verzoek van de minister nader worden onderzocht. Het valt op dat in de aanbiedingsbrief aan de Kamer de harde conclusie in het rapport dat de vergoedingen moeten worden opgetrokken naar 95 à 100 € per uur verwezen wordt naar een nieuw kabinet, terwijl het kabinet met de overige aanbevelingen graag direct aan de slag wil.

De Algemene Raad heeft inmiddels de informateur bericht dat uitvoering van het convenant Kwaliteitsborging slechts mogelijk is bij de in het IBO geadviseerde vergoedingen. Ook de justitiewoordvoerders in de Tweede Kamer zullen nog eens door een delegatie van de Orde worden bezocht. De ervaring leert helaas dat het uitermate moeilijk is om aldus harde resultaten te boeken. Daarom neemt de Orde het initiatief om gezamenlijk met de VRN, VSAN en VSAA en vooral ook advocaten die in het systeem werkzaam zijn een petitie aan Kamer en Kabinet op te stellen. Daarin zou wat de Algemene Raad betreft in elk geval klip en klaar moeten worden medegedeeld dat verdere uitvoering van het convenant, en meedenken over de plannen van de Commissie-Ouwerkerk en het IBO, worden opgeschort totdat onvoorwaardelijk is toegezegd dat werk wordt gemaakt van het uitbannen van bureaucratie en dat de vergoeding per 1 januari aanstaande 100 € per punt zal bedragen. ■